

2:a världskriget

9-or Tolvåkerskolan

Böckerna och tidningarna ska användas som bredvidläsningslitteratur och som inspiration för talet som alla elever har som uppgift att skriva.

Lättläst

Jungman Belägring
Levine Hanas resväska
Lagercrantz Flickan som älskade potatis
Buergenthal Lyckobarnet

Verklighetsbaserat

Keneally Schindlers list
Einhorn Ninas resa
Orlev Ön i fågelgatan
Orlev Mannen från andra sidan
Orlev På flykt
Frank Berättelser från Gårdshuset
Anne Franks dagbok
Lee Vem var Anne Frank?
Sommelius Sanna historier om Flickan från Auschwitz
Åsbrink Och i Wienerwald står träden kvar

Skönlitteratur

Thor En ö i havet
Olsson Molnfri Bombnatt
Olsson Ulrike och kriget
Boyne Pojken i randig pyjamas
Kimselius På liv och död i andra världskrigets skugga

Tidskrifter

Både Världens historia och Illustrerad vetenskap har artiklar om andra världskriget. Gå in på deras webbsidor och sök på "Andra världskriget" så får du många sökträffar.

Att skapa ett tal, –uppgiften

Er uppgift består i att **skapa ett tal**.

Ni ska lämna in ert tal **skriftligt**. Det ska vara en **ca 1 A4-sida** långt datorskrivet.

Ni ska även **framföra talet muntligt**.

1. Vad ska jag hålla tal om?

- Du ska välja något av förslagen nedan.
- Du ska tänka dig in i situationen och skapa ett tal utifrån den.
- Du måste göra en del research för att ditt tal ska innehålla realistisk fakta, och för att veta vilka förhållanden som är viktiga för just din situation och ditt tal. Inspiration och

stoff ska du hämta från böckerna ni har läst, historieböcker, Internet, filmer m.m.
OBS: Tänk på att talet inte ska vara enbart en faktaredovisning.

1. Du är frivillig personal på röda korsets vita bussar. Ni behöver fler frivilliga, och du ska hålla ett rekryteringstal på Gustav Adolfs torg i Malmö.

Syftet är att få folk att engagera sig.

2. Du är läkare och arbetade i Ravensbrück under kriget. Du är ställd inför rätta och ska hålla ditt försvarstal.

Syftet är att slippa bli straffad.

3. Du är en engagerad tysk student i dagens Tyskland. Du är trött på att Tyskland och tyskar allt som oftast påminns om vad de gjorde i kriget, skuldbelägger dagens tyskar, och på så sätt straffar tyskarna för det som hände under andra världskriget. Du ska hålla tal i studentradion.

Syftet är att skapa debatt.

4. Du är en före detta medlem i Hitlerjugend, eller tysk soldat om kämpade på Hitlers sida. Du ska hålla tal i en skola i Sverige idag, för svenska ungdomar.

Syftet är att bekämpa nynazismen och visa på farorna med nationalism.

5. Du är en politiskt aktiv svensk 1943 som anser att Sverige inte är det neutrala land som det utger sig för att vara.

Syftet är att väcka opinion.

2. Vilken publik har jag? Vilka är mottagarna?

Publiken är en ytterst viktig del i ett tal. Det gäller ett nå publiken och övertyga dem eller roa dem på bästa sätt. Därför ska man ta sig en funderare på vilka som är den tänkta publiken och på vilket sätt du når dem bäst.

3. Vilken/vilka avsikt/avsikter har du med ditt tal?

Är det att:

- Underhålla
- Undervisa
- Övertyga
- Väcka känslor

(det ena utesluter inte det andra)

Genom att bestämma syftet är det lättare att se vad du ska fokusera på.

Det ska vara lätt att förstå vad du vill med ditt tal. Många tal lider brist på just en tydlig avsikt.

4.

Dispositionen/upplägget/ordningen på delarna.

Talets delar är:

- A) Inledning
- B) Huvudtext
- C) Avslutning
- A)

Det allra viktigaste i inledningen är att få den tänkta publiken (mottagarna) att intressera sig för det man ska tala om. Ett sätt är att etablera en "relation". Hur man

gör det beror på publiken och dig själv, men ofta fungerar en inledning där man knyter an till något som berör alla, något gemensamt. I inledningen ska du så tydligt och intresseväckande som möjligt presentera ditt ämne.

B)

Huvudtexten är egentligen mitten av ditt tal då du fördjupar ditt ämne, då du utvecklar dina argument/din berättelse. Använd dig av ett målande språk för att behålla publikens intresse.

C)

Knyt samman de lösa trådarna som du slängde ut i inledningen. Repetera och sammanfatta det viktigaste som du sagt. Försök vinna publikens välvilja framför allt om du håller ett argumenterande tal med syfte att övertyga. Upprepa gärna ditt budskap.

5. Klä ditt tal.

Att klä sitt tal innebär att man funderar på själva uttryckssättet. Förhoppningsvis har du nu innehållet klart för dig och kan börja med arbetet kring hur du ska framföra det. Tänk efter vilka ord du använder, -om de t ex är positivt laddade eller negativt, och om de passar ihop med ditt syfte. Fundera över de olika troperna och figurerna och använd minst fyra av dem sammanlagt.

6. Skriv ned ditt tal.

Laborera, stuva om, fila på formuleringar. Bearbeta tills du blir riktigt nöjd med din text.

7. Öva, öva, öva!!!